

| | |
|---|-----------|
| Předmluva | 7 |
| 1. POTŘEBY NEMOCNÉHO V OŠETŘOVATELSTVÍ | 9 |
| 1.1. Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu | 9 |
| 1.1.1. Bio-psycho-sociální jednota organismu | 9 |
| 1.1.2. Pojem potřeby člověka | 10 |
| 1.2. Vztah motivace a potřeb | 11 |
| 1.3. Klasifikace potřeb | 11 |
| 1.3.1. Index biogenních potřeb | 12 |
| 1.3.2. Index psychogenních potřeb (podle E.R. Hilgarda, 1962) | 13 |
| 1.4. Hierarchie potřeb podle A. H. Maslowa | 13 |
| 1.4.1. Hierarchicky organizovaný systém potřeb podle Maslowa: | 14 |
| 1.5. Nemocný člověk a jeho potřeby | 16 |
| 1.5.1. Faktory, které modifikují uspokojování potřeb člověka | 16 |
| 1.6. Využití poznatků o potřebách lidí v práci sestry | 17 |
| 2. HODNOCENÍ ÚROVNĚ SEBEPĚČE A SOBĚSTAČNOSTI NEMOCNÉHO | 19 |
| 2.1. Aktivity denního života | 19 |
| 2.1.1. Potřeby nemocného a aktivity denního života | 19 |
| 2.1.2. Potřeby člověka a denní aktivity ve vybraných ošetrovatelských modelech | 20 |
| 2.2. Sebepěče a soběstačnost | 20 |
| 2.2.1. Hodnocení úrovně sebepěče a soběstačnosti nemocného | 20 |
| 2.2.2. Klasifikace funkčních úrovní sebepěče podle M. Gordonové | 21 |
| 2.2.3. Testy na hodnocení sebepěče a soběstačnosti nemocného | 22 |
| 2.3. Ošetrovatelská diagnostika | 23 |
| 2.3.1. Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA | 23 |
| 2.3.2. Očekávané výsledky | 24 |
| 3. OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PĚČI O POHYBOVOU AKTIVITU NEMOCNÉHO | 26 |
| 3.1. Pohyb a aktivita | 27 |
| 3.1.1. Význam tělesné aktivity pro člověka | 27 |
| 3.1.2. Pohyb a tělesná aktivita v ošetrovatelském procesu | 28 |
| 3.1.3. Potřeba pohybu a tělesné aktivity | 28 |
| 3.2. Faktory ovlivňující pohyb A tělesnou aktivitu | 29 |
| 3.2.1. Fyziologicko-biologické faktory | 29 |
| 3.2.2. Psychicko-duchovní faktory | 34 |
| 3.2.3. Sociálně-kulturní vlivy | 34 |
| 3.2.4. Faktory životního prostředí | 34 |
| 3.3. Poruchy hybnosti | 34 |
| 3.3.1. Poruchy polohy – imobilizační syndrom | 35 |
| 3.3.2. Poruchy postoje, sedu, chůze | 37 |
| 3.4. Ošetrovatelská anamnéza | 39 |
| 3.4.1. Vyšetření hybnosti nemocného | 39 |
| 3.4.2. Hodnocení sebepěče a soběstačnosti nemocného | 39 |
| 3.4.3. Rozhovor s nemocným | 39 |
| 3.5. Ošetrovatelská diagnostika | 40 |
| 3.5.1. Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA | 40 |
| 3.5.2. Očekávané výsledky | 44 |
| 3.6. Ošetrovatelská intervence | 46 |
| 3.6.1. Mobilizace | 46 |
| 3.6.2. Kondiční cvičení | 47 |
| 3.6.3. Prevence tromboembolických komplikací | 48 |
| 4. OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PĚČI O HYGIENU NEMOCNÉHO A OBLÉKÁNÍ | 50 |
| 4.1. Význam hygienické péče | 51 |
| 4.1.1. Potřeba hygieny | 51 |
| 4.1.2. Hygienická péče (a oblékání) v ošetrovatelském procesu | 52 |

| | | |
|--------|--|----|
| 4.2. | Faktory ovlivňující hygienickou péči a oblékání | 52 |
| 4.2.1. | Fyziologicko-biologické faktory | 52 |
| 4.2.2. | Psychicko-duchovní faktory | 53 |
| 4.2.3. | Sociálně-kulturní faktory | 53 |
| 4.2.4. | Faktory životního prostředí | 54 |
| 4.3. | Změny na kůži | 54 |
| 4.4. | Ošetrovatelská anamnéza | 56 |
| 4.4.1. | Hodnocení celkové úpravy a vzhledu nemocného | 56 |
| 4.4.2. | Posouzení stavu kůže | 56 |
| 4.4.3. | Identifikace rizikových nemocných | 56 |
| 4.4.5. | Rozhovor s nemocným | 57 |
| 4.5. | Ošetrovatelská diagnostika | 58 |
| 4.5.1. | Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA | 58 |
| 4.5.2. | Očekávané výsledky | 59 |
| 4.6. | Ošetrovatelské intervence – obecně: | 60 |
| 4.7. | Ošetrovatelská problematika dekubitů | 62 |
| 4.7.1. | Definice | 62 |
| 4.7.2. | Historie | 62 |
| 4.7.3. | Etiologie | 62 |
| 4.7.4. | Klasifikace dekubitů | 63 |
| 4.7.5. | Ošetrovatelská anamnéza | 65 |
| 4.7.6. | Ošetrovatelská diagnostika | 67 |
| 4.7.7. | Očekávané výsledky | 67 |
| 4.7.8. | Ošetrovatelské intervence | 67 |
| 5. | OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O SPÁNEK A ODPOČINEK | 68 |
| 5.1. | Odpočinek a spánek | 69 |
| 5.1.1. | Spánek a odpočinek v ošetrovatelském procesu | 69 |
| 5.1.2. | Potřeba spánku | 70 |
| 5.2. | Faktory ovlivňující spánek a odpočinek | 70 |
| 5.2.1. | Biologicko-fyziologické faktory | 70 |
| 5.2.2. | Psychicko-duchovní faktory | 74 |
| 5.2.3. | Sociálně-kulturní faktory | 75 |
| 5.2.4. | Faktory životního prostředí | 75 |
| 5.3. | Poruchy spánku | 75 |
| 5.4. | Ošetrovatelská anamnéza | 76 |
| 5.4.1. | Anamnéza spánku | 76 |
| 5.4.2. | Fyzikální vyšetření | 76 |
| 5.4.3. | Diagnostické studie | 76 |
| 5.4.4. | Rozhovor s nemocným | 76 |
| 5.5. | Ošetrovatelská diagnostika | 77 |
| 5.5.1. | Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA | 77 |
| 5.5.2. | Očekávané výsledky | 78 |
| 5.6. | Ošetrovatelské intervence | 78 |
| 6. | OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O VÝŽIVU NEMOCNÉHO | 80 |
| 6.1. | Správná výživa | 81 |
| 6.1.1. | Potřeba výživy | 82 |
| 6.1.2. | Výživa v ošetrovatelském procesu | 82 |
| 6.2. | Faktory ovlivňující výživu | 82 |
| 6.2.1. | Fyziologicko-biologické faktory | 83 |
| 6.2.2. | Psychicko-duchovní faktory | 84 |
| 6.2.3. | Sociálně-kulturní faktory | 85 |
| 6.2.4. | Faktory životního prostředí | 85 |
| 6.3. | Poruchy výživy | 85 |
| 6.4. | Ošetrovatelská anamnéza | 86 |
| 6.4.1. | Posouzení stavu výživy | 86 |
| 6.4.2. | Identifikace nemocných s rizikem problémů ve výživě | 87 |
| 6.4.3. | Hodnocení sebezpečí a soběstačnosti nemocného | 89 |
| 6.4.4. | Rozhovor s nemocným | 89 |
| 6.5. | Ošetrovatelská diagnostika | 90 |
| 6.5.1. | Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA | 90 |
| 6.5.2. | Očekávané výsledky | 92 |
| 6.6. | Ošetrovatelské intervence | 93 |

| | | |
|--------|---|-----|
| 7. | OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PĚČI O VYPRAZDŇOVÁNÍ NEMOCNÉHO | 95 |
| 7.1. | Vyprazdňování moče a stolice | 95 |
| 7.1.1. | Potřeba vyprazdňování | 95 |
| 7.1.2. | Vyprazdňování v ošetrovatelském procesu | 96 |
| 7.2. | Faktory, které ovlivňují vyprazdňování stolice a moče | 96 |
| 7.2.1. | Biologicko-fyziologické faktory | 96 |
| 7.2.2. | Psychologické faktory | 98 |
| 7.2.3. | Sociálně-kulturní faktory | 98 |
| 7.2.4. | Faktory životního prostředí | 99 |
| 7.3. | Poruchy vyprazdňování | 99 |
| 7.3.1. | Poruchy vyprazdňování stolice | 99 |
| 7.4. | Ošetrovatelská anamnéza | 102 |
| 7.4.1. | Hodnocení vyprazdňování moče a stolice | 102 |
| 7.4.2. | Hodnocení soběstačnosti nemocného v oblasti vyprazdňování | 102 |
| 7.4.3. | Rozhovor s nemocným | 103 |
| 7.5. | Ošetrovatelská diagnostika | 104 |
| 7.5.1. | Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA | 104 |
| 7.5.2. | Očekávané výsledky | 107 |
| 7.6. | Ošetrovatelské intervence (obecně) | 108 |
| 8. | OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PĚČI O DÝCHÁNÍ | 110 |
| 8.1. | Charakteristika dýchání | 110 |
| 8.1.1. | Dýchání v ošetrovatelském procesu | 110 |
| 8.1.2. | Potřeba dýchání | 111 |
| 8.2. | Faktory, které ovlivňují dýchání | 111 |
| 8.2.1. | Biologicko-fyziologické faktory | 111 |
| 8.2.2. | Psychicko-duchovní faktory | 112 |
| 8.2.3. | Sociálně-kulturní a ekologické faktory | 112 |
| 8.3. | Poruchy dýchání | 113 |
| 8.4. | Ošetrovatelská anamnéza | 115 |
| 8.4.1. | Hodnocení dýchání | 115 |
| 8.4.2. | Rozhovor s nemocným | 116 |
| 8.5. | Ošetrovatelská diagnostika | 116 |
| 8.5.1. | Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA | 116 |
| 8.5.2. | Očekávané výsledky | 118 |
| 8.6. | Ošetrovatelské intervence | 119 |
| 8.6.1. | Správné dýchání | 119 |
| 8.6.2. | Poloha nemocného | 119 |
| 8.6.3. | Dechová gymnastika, nácvik dýchání | 120 |
| 8.6.4. | Podpora expektorace | 122 |
| 8.6.5. | Prevence pneumonií a atelektáz | 123 |
| 9. | OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÉHO BOLESTÍ | 124 |
| 9.1. | Bolest | 125 |
| 9.1.1. | Definice bolesti: | 125 |
| 9.1.2. | Konceptuální model nemoci | 126 |
| 9.1.3. | Bolest v ošetrovatelském procesu | 127 |
| 9.2. | Faktory, které ovlivňují bolest | 127 |
| 9.2.1. | Fyziologicko-biologické faktory | 127 |
| 9.2.2. | Psychicko-duchovní faktory | 130 |
| 9.2.3. | Sociálně-kulturní faktory, faktory životního prostředí | 131 |
| 9.3. | Hodnocení bolesti | 131 |
| 9.4. | Ošetrovatelská anamnéza | 134 |
| 9.4.1. | Rozhovor s nemocným – otázky na posuzování bolesti | 134 |
| 9.5. | Ošetrovatelská diagnostika | 134 |
| 9.5.1. | Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA | 134 |
| 9.5.2. | Očekávané výsledky | 135 |
| 9.6. | Ošetrovatelské intervence | 136 |
| 9.6.1. | Obecné zásady | 136 |
| 9.6.2. | Léčba bolesti | 137 |
| 9.6.3. | Psychoterapie bolesti | 139 |
| 10. | JISTOTA A BEZPEČÍ V OŠETŘOVATELSKÉM PROCESU | 140 |
| 10.1. | Jistota a bezpečí | 141 |

| | | |
|---------|---|-----|
| 10.1.1. | Jistota a bezpečí v ošetřovatelském procesu | 142 |
| 10.1.2. | Potřeba jistoty a bezpečí | 142 |
| 10.2. | Faktory ovlivňující potřebu jistoty a bezpečí | 143 |
| 10.2.1. | Biologicko-fyziologické faktory | 143 |
| 10.2.2. | Psychicko-duchovní faktory | 144 |
| 10.2.3. | Sociálně-kulturní faktory | 145 |
| 10.2.4. | Faktory životního prostředí | 145 |
| 10.3. | Psychická odezva neuspokojené potřeby jistoty a bezpečí – strach, úzkost, hněv, smutek | 145 |
| 10.4. | Ošetřovatelská anamnéza | 146 |
| 10.4.1. | Rozhovor s nemocným – otázky na posouzení potřeby jistoty a bezpečí | 146 |
| 10.5. | Ošetřovatelská diagnostika | 147 |
| 10.5.1. | Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA | 147 |
| 10.5.2. | Očekávané výsledky | 150 |
| 10.6. | Ošetřovatelské intervence | 151 |
| 11. | SEBOKONCEPCE A SEBEÚCTA V OŠETŘOVATELSKÉM PROCESU | 154 |
| 11.1. | Pojem sebekoncepcce a sebeúcta | 154 |
| 11.1.1. | Složky sebekoncepcce | 155 |
| 11.1.2. | Sebekoncepcce a sebeúcta v ošetřovatelském procesu | 156 |
| 11.2. | Faktory ovlivňující sebekoncepci a sebepečetě | 156 |
| 11.2.1. | Biologicko-fyziologické faktory | 156 |
| 11.2.2. | Psychicko-duchovní faktory | 158 |
| 11.2.3. | Sociálně-kulturní faktory | 159 |
| 11.3. | Ošetřovatelská anamnéza | 160 |
| 11.3.2. | Rozhovor s nemocným | 161 |
| 11.3.3. | Chování, které signalizuje poruchu sebekoncepcce a snížení sebeúcty | 161 |
| 11.4. | Ošetřovatelská diagnostika | 162 |
| 11.4.1. | Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA | 162 |
| 11.4.2. | Očekávané výsledky | 164 |
| 11.5. | Ošetřovatelské intervence – obecně | 165 |
| 12. | „MODEL FUNGUJÍCÍHO ZDRAVÍ“ MARJORY GORDONOVÉ | 166 |
| 12.1. | Položky (pomocné charakteristiky) jednotlivých oblastí 1 – 12 MODELŮ GORDONOVÉ | 169 |
| 12.2. | Ošetřovatelská anamnéza a fyzikální vyšetření | 171 |
| 12.2.1. | Základní screeningové fyzikální vyšetření sestrou | 173 |
| 12.2.2. | Příklad | 174 |
| 12.3. | Ošetřovatelská anamnéza a fyzikální vyšetření | 175 |
| 12.4. | Stručně o autorce: | 177 |
| 13. | PŘÍLOHY | 178 |
| 13.1. | Kazuistika | 178 |
| 13.2. | Ošetřovatelské diagnózy | 182 |
| | Použitá literatura : | 184 |

13.2. OŠETŘOVATELSKÉ DIAGNÓZY

NANDA – North American Nursing Diagnosis Association

(modifikovaný seznam diagnóz schválených Severoamerickým sdružením pro sesterské diagnózy v roce 1994)

| diagnóza | strana |
|--|---------|
| Alterace kognitivních funkcí (Změny myšlenkového procesu) | |
| Bezmocnost | 149 |
| Bolest akutní | 134 |
| Bolest chronická | 135 |
| Dušení, rizikové faktory | |
| Duševní rovnováha, možnost její podpory | |
| Hypertermie | |
| Hypotermie | |
| Infekce, rizikové faktory | |
| Inkontinence moče – celková | 105 |
| Inkontinence moče – funkční | 106 |
| Inkontinence moče – reflexní | 106 |
| Inkontinence moče – stresová | 106 |
| Inkontinence moče – urgentní | 106 |
| Inkontinence stolice | 105 |
| Intoxikace, rizikové faktory | |
| Jednostranné poruchy vnímání a citlivosti | |
| Možnost aspirace | |
| Narušení funkcí rodiny alkoholismem | |
| Narušení funkcí rodiny – rodinná instabilita | |
| Násilí zaměřené na sebe nebo na okolí | |
| Nedostatečná nebo žádná spolupráce pacienta | |
| Nedostatek oddechové aktivity | |
| Neschopnost adekvátního dýchání | 116 |
| Nedodržování léčebného režimu – individuální přístup | |
| Nedostatek informací | 59, 150 |
| Objem tělesných tekutin – snížení | 91 |
| Objem tělesných tekutin – zvýšení | 91 |
| Omezení průchodnosti dýchacích cest | 116 |
| Perioperační poškození, rizikové faktory | |
| Pocity osamělosti | |
| Popírání daných skutečností | |
| Porucha sebekoncepcie (sebepojetí) | 162 |
| – narušený obraz těla | 163 |
| – změny v plnění rolí | 163 |
| – narušená osobní identita a sebeucta | 163 |
| Poruchy kožní integrity – aktuální, potenciální | 58 |
| Poruchy polykání | 91 |
| Poruchy přízpůsobení | 41 |
| Poruchy sexuálního života | |
| Poruchy soběstačnosti – oblast hygieny | 23, 58 |
| Poruchy soběstačnosti – oblast oblékání | 23, 58 |
| Poruchy soběstačnosti – oblast výživy | 23 |
| Poruchy soběstačnosti – oblast vyprazdňování | 23 |
| Poruchy sociální interakce | |
| Poruchy spánku | 77 |
| Poruchy termoregulace | |
| Poruchy tkáňové integrity | |
| Poruchy tkáňové perfuze – ledviny, mozek, kardiovaskulární systém, GIT, periferie | |
| Poruchy ventilace plic po přerušení UPV | |
| Poruchy verbální komunikace | |
| Poruchy výměny plynů v plicích | 116 |
| Poruchy vyprazdňování moče | 105 |
| Poruchy výživy ze sníženého příjmu potravy | 90 |

| | |
|---|-----|
| Poruchy výživy ze zvýšeného příjmu potravy | 90 |
| Poruchy (změny) dýchání | 115 |
| Poruchy (změny) hybnosti | 40 |
| Posttraumatická reakce | 41 |
| Průjem | 104 |
| Přizpůsobivost rodiny – neschopnost řešení problémů | 41 |
| Riziko úrazu (zranění – rizikové faktory) | 40 |
| Retence moče | 107 |
| Sexuální dysfunkce | |
| Smutek anticipační | |
| Smutek reaktivní | |
| Snížená obranyschopnost organismu | |
| Snížená schopnost vést vlastní domácnost | 42 |
| Snížení výkonnosti | 40 |
| Snížený srdeční výdej | |
| Sociální izolace | |
| Stavy beznaděje | 148 |
| Stavy duševní tísně | |
| Strach | 147 |
| Stresový syndrom ze změny prostředí | |
| Únava, únavový syndrom | 77 |
| Úzkost | 148 |
| Zácpa | 104 |
| Zácpa psychogenní, zácpa z poruch pasáže v tlustém střevě | |
| Zmatenost | |
| Změny smyslového vnímání | |
| Změny v tělesné teplotě | |
| Změny ústní sliznice | |
| Ztížené rozhodování s projevy nejistoty | |